

вимагатимуть дій, необхідних для самостійного подолання проблем, що виникли, тобто прояву особистої відповідальності, творчості, власних унікальних якостей студента.

Отже, допомогти становленню самого педагога та формуванню належного рівня професійної самосвідомості може лише високий професіоналізм і сучасний тип діалогічного мислення, висока духовна і комунікативна культура, емпатійність, високий рівень оволодіння технікою поведінки викладача психологічних дисциплін. Відтак завданнями щодо формування професійної самосвідомості та професійної підготовки майбутнього педагога загалом, мають стати систематизація знань, розширення професійного інформативного поля, розвиток дослідницької спрямованості особистості студента, практико-зорієнтований характер його діяльності.

Література

1. Гуменюк О. Розвиток професійної “Я-концепції” студента як фактор його фахової адаптації / О. Гуменюк, С. Цюра, В. Гуменюк // Гуманітарні основи професійної адаптації майбутніх фахівців : Монографія / За ред. Г. П. Васяновича, С. М. Вдович. — Львів : Сполом, 2009. — С. 44—56.

2. Романов И.В. К анализу понятия “профессия” / И.В. Романов, А.А. Хван // Вопросы прикладной психологии : сб. научн. труд. – Новокузнецк, 1995. – С. 51–60.

3. Щедровицкий Г.П. Модели и моделирование в системах «человек-машина» / Г.П.Щедровицкий // Вопросы методологии. - 1991. - № 2. – С.78-84.

УДК 378.147:371.134

А.М. ГАБОВДА, М.В. ЛУЦА
Мукачівський державний університет

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Складовою педагогічної діяльності вчителя є його мовлення. Реалізація навчально-виховної взаємодії, педагогічного впливу викладача на інших суб'єктів спілкування здійснюється за допомогою мовлення, тому його специфіка суттєво впливає на ефективність комунікативного процесу. Більше того, мова педагога є для студентів певним зразком комунікативної дії, яку вони часто усвідомлено чи неусвідомлено починають копіювати. Через це сформованість культури мовлення є важливим свідченням професіоналізму педагога.

Культура мовлення привертає увагу багатьох сучасних учених, зокрема концептуальні основи мовленнєвої підготовки окреслені М.Вашуленком, О.Горошкіною, С.Єрмоленко, М.Пентилюк, В.Плахотником, Л. Симоненковою, Л.Скуратівським, Г.Шелеховою, Л.Стурганець, В.Мельничайком, О.Пономаревим, Р.Зорівчак, В.Задорожним, О.Біляєвим та ін.

Мовлення викладача є показником його педагогічної культури, засобом самовираження і самоутвердження його особистості. Ця думка В. Сухомлинського розвиває висновки А. Макаренка. Сухомлинський розробив своєрідний кодекс мовлення педагогів. Він вважав, що слово його не повинно бути брутальним, непристойним, фальшивим, нещирим. Особливо

наголошував на своєрідній психотерапевтичній функції слова вчителя, вважаючи це обов'язковою умовою спілкування — діалогу між учителем та учнями. Вислови «душа дитини» і «слово вчителя» він ставив поряд [3].

Інтеграція освіти у світовий освітній простір потребує обґрунтування теоретико-методологічних і організаційних концепцій, систем і технологій учіння, провідне місце серед яких у сучасних реаліях посідають педагогічні технології, які мають забезпечувати особистісний розвиток та саморозвиток вчителя, його професійну і соціальну мобільність, конкурентоспроможність на ринку праці, адаптаційну гнучкість. Це можливо за єдиної умови: вчитель повинен мати високий рівень розвитку педагогічної майстерності, найважливішого атрибутивного складника педагогічної дії [1, с. 102].

Для майбутніх педагогів володіння зразковим мовленням — це показник їхньої професійної підготовки. Тому турбота про удосконалення свого мовлення — моральний і громадянський обов'язок кожного майбутнього педагога, якому потрібно досконало оволодіти тими мовленнєвими навичками, які він потім зможе передати дітям. Як зазначає Степанова О.І., опанувати культуру мовлення — це не тільки розуміти значення всіх елементів мови, але й знати, як їх використовувати в літературному мовленні. Культура мовлення кожної окремої людини залежить від того, наскільки в неї розвинуте чуття мови [2, с. 218].

Чуття мови — не стільки знання, скільки своєрідне мистецтво. Воно допомагає виділяти найрізноманітніші семантичні, стилістичні, орфоепічні та інші нюанси мовлення, а тому й сприймати й усвідомлювати їх. У мовленні, особливо писемному, можна спостерігати незакінченість речення або вживання підрядного речення як самостійного, неправильний порядок слів у реченні, невміння побудувати правильно речення особливо складне, неправильне вживання слів через змішування їх значень. Подібні помилки трапляються у тих випадках, коли слабо розвинене чуття мови. Розвиток мовного чуття — це одне з найважливіших завдань культури мовлення. Адже величезна кількість випадків слововживання не має пояснення у вигляді чітко визначеного правила: пишуть і говорять саме так не тому, що є правило, а тому, що «так прийнято». Отже, якщо чуття мови — це своєрідне мистецтво, то виховання культури мовлення не повинно бути схоластичним, сухим процесом [4, с. 39].

Розвиток культури мовлення майбутніх педагогів як складник компонента професійно-педагогічної культури буде ефективним, якщо: здійснюється інтеграція лінгвістичних і психолого-педагогічних знань; активні методи навчання мають проблемну і культурологічну спрямованість, що забезпечує розвиток умінь майбутніх педагогів організовувати спілкування з дітьми дошкільного віку та їхніми батьками; актуалізація суб'єктивного досвіду студентів у спілкуванні є механізмом перетворення розвитку культури мовлення майбутніх вихователів у план саморозвитку [2, с. 219].

Отже, для опанування культурою мовлення потрібне вміле поєднання традиційних і сучасних форм і методів, прийомів навчання і вивчення мови, наближення цього навчально-виховного процесу до актуальних проблем сьогодення.

Література

1. Лавріненко О. А. Педагогічна майстерність як домінуючий складник педагогічної дії / О. А. Лавріненко // Теорія і практика управління соціальними системами. - 2013. - № 3. - С. 102-106. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tipuss_2013_3_15.
2. Степанова О. І. Розвиток мовленнєвої культури як основа професійної підготовки майбутніх вихователів ДНЗ / Степанова О. І. // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»: збірник наукових праць / [гол. ред. І.Д. Пасічник]. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. – Вип. 57. – 254 с.
3. Сухомлинський В.О. Слово про слово. Слово вчителя в моральному вихованні. Виб. твори: [в 5 т.] / Сухомлинський В.О. – Т.5. - К. : Радянська школа, 1977.– С. 82, 321.
4. Цимбал Наталія. Культура мовлення у системі професійної підготовки учителя / Наталія Цимбал // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [ред. кол.: Побірченко Н. С. (гол. ред.) та інші]. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. – Випуск 50. – 257 с.

УДК 378:373.3.091.12.011.3–051]:004(410) (043.5)

V.I. HARAPKO, M.Y. YURCHYLO
Mukachevo State University

PECULIARITIES OF USAGE OF TERMINOLOGY IN ARTISTIC TEXTS (BASED ON THE NOVEL J.ROWLING «HARRY POTTER AND THE DEATHLY HALLOWS»)

Language fiction is a special branch operation terminology: «It has become an organic component and massive modern language, including the language of artworks» [1, p.139]. Reproducing images in art features contemporary writers cannot ignore the signs of social and linguistic reality. Therefore, the terminology is a wide and varied application in poetry, prose, and fiction in the English language. In the field of real functioning (particularly fiction) terms can be presented not only by nouns, but words pronounced in other parts of speech, including adjectives. Reflecting on the expressiveness of the term, G.A. Abakumov underlines the near prepositive components and postpositive terms in general context of their use, an intonation and special syntactic meaning and so on. Also he identifies adjectives as a special tool to express emotional tone of a term: "Interestingly, the way to create emotionally expressive color term can be served as adjectives definition. Typically, these words are not the terms but epithets are characterizing the term ..." [1, p.87]. For example, the term «Half-blood» acts as an adjective, and describes the wizard, who was born in mixed families.

«The use of terms in the literature due to the fact task that puts a particular author, his aesthetic taste, and skill. In terms, Text performs certain stylistic features» [2, p.1].

Note that special expression takes time when the author deliberately, with stylistic-expressive order to use it along with other stylistic language elements, such as conversational language. The term «Law» in the text serves as a phenomenon which must follow the wizards in the world of magic, it is not a legal term and is the

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>